

gerichtet auf, hingegeben, obliegend, beschäftigt mit, mit den Gedanken oder dem Herzen an Jmd oder Etwas (loc.) hängend: पार्थस्य चतुर्व-
श्याम् MBh. 3, 1800. तत्र तत्रैव सक्ताभूदृष्टिः 2199. वसुधासक्तनयना R.
3, 60, 7. RAGH. 2, 28. KATHAS. 18, 81. व्यथ्य सक्ता बुद्धिम् R. 2, 102, 9 (110,
3 GORR.). प्रियस्य भावेषु च सक्तभावाः 5, 11, 16. रत्यर्थं सक्तमनसो रावणे
रावणस्त्रियः 5, 14, 26. सक्तमनसो कात्तमुखविलोकने Spr. (II) 3698. RĪĀ-
TAR. 6, 177 (सक्त bei Tr. Druckfehler). गिरिशं प्रति सक्तमानसा KUMĀ-
RAS. 5, 3. चित्तं सक्तं कास्वपि दृष्टिषु Verz. d. Oxf. H. 228, a, N. परजन-
स्त्रीसक्तचित्तं VARĀH. BRH. S. 69, 20. सम्यगभिपालनसक्तचित्तं (भूप) 19, 9.
अप्सरसि सक्तः (दानवपुंगवः) R. 4, 51, 15. पुत्रदारकुटुम्बेषु MAITRJP. 6,
28. मुहत्सु (beide Ausgg. शक्त, was = प्रियवद् sein soll) DAÇAK. 140, 7.
स्त्रीष्वगम्यासु VARĀH. BRH. S. 68, 69. अर्थकामेषु M. 2, 13 (अ०). विषयेषु
7, 30. कर्मणि BHAG. 3, 25. पक्षे MBh. 14, 2810. ग्राम्येषु भोगेषु Spr. (II) 6657.
R. 4, 31, 3. स्वकुत्पाशने Spr. (II) 2575. गृहेषु BHĀG. P. 1, 13, 16. क्रीड-
नादिषु 4, 8, 27. 5, 19, 6. häufig in comp. mit der Ergänzung: द्यूतस्त्री-
पानं JĀĒK. 2, 267. तपः MBh. 14, 2810. Spr. (II) 4432. 5438. VARĀH.
BRH. S. 5, 33. 39. 74. 12, 6. 18, 6. KATHAS. 19, 46. MĀRK. P. 24, 22. RĪĀ-
TAR. 1, 308. PAÑĒAT. 89, 18. ohne Ergänzung BRH. ĀR. Up. 4, 4, 6. MAITRJP.
4, 2. Spr. (II) 4515 (Conj. für शक्त). अ० SĀMĀJAK. 40 (अशक्त LASSEN).
RAGH. 1, 21 (अर्थे zu ergänzen). BHĀG. P. 1, 6, 28. 3, 3, 19. fehlerhaft für
अशक्त KĀM. NĪTIS. 13, 25. — 5) partic. सक्तवत् so v. a. ससज्ज heftete an:
गजपुष्पीं तां तस्य कण्ठे स सक्तवान् R. 4, 12, 46. — Vgl. उदकसक्त.

— caus. 1) सज्जयति anheften: सज्जितवान् als Erkl. von असक्त ÇĀMĀ.
zu BRH. ĀR. Up. 1, 3, 8 (und SĀJ. zu ÇAT. Br. 14, 4, 2, 9). in Verbindung
bringen mit (loc.): सज्जं (subj.) मुखे सज्जयति रजः कर्मणि, तमः प्रमादे स-
ज्जयत्युत् BHAG. 14, 9. — 2) सज्जयति (vgl. pass.) dass.: वृत्ते पाशमसज्जयत्
KATHAS. 13, 99. सज्जित = काचित HALĀJ. 4, 83. सज्जयति हि ते नारीः
so v. a. verkupeeln M. 8, 362. hängen an, heften auf: काले देशे च मनो
न सज्जयेत् BHĀG. P. 2, 2, 15. असज्जितात्मन् 5, 13, 20. — सज्जय् bereit
machen s. bes.

— desid. सिषङ्कति P. 8, 3, 64, Schol.

— अति, partic. षक्त zusammenhängend mit (instr.) AV. 12, 3, 23.

०सक्त heftig hängend an: विषयासिक्तचेतस् DAÇAK. 65, 6.

— व्यति an entgegengesetzten Orten verbinden, verschränken, ver-
schlingen, mit einander in Verbindung setzen: सोमप्रकाशं सुराप्रकाशं
व्यतिषजति । अत्रार्थेनैवैन् व्यतिषजति TBR. 1, 3, 2, 5. व्यतिषजति प-
दार्थानातरः को जपि हेतुः UTTARAB. 108, 4 (146, 8). Jmd in Etwas hinein-
ziehen, verwickeln (z. B. in ein Spiel): मा व्यत्यषजत् (so ed. Calc. st.
व्यत्यसजत्) DAÇAK. 70, 7. व्यतिषक्त verschränkt, verschlungen, verflocht-
ten, untereinander gemischt: व्यतिषक्तं वै तत्रं विशा TBR. 2, 7, 20, 5.
यत्रान्या अस्या ओषधयो व्यतिषक्ताः स्युः TS. 6, 2, 8, 3. 6, 4, 2. 5, 4, 7, 4,
8, 5. AIR. BR. 1, 11. इन्द्रासि ÇAT. Br. 3, 4, 2, 5, 4, 2, 9. 7, 3, 2, 4. NGS.
TĀP. Up. in Ind. St. 9, 91. 94. केशबन्धव्यतिषक्तमल्लिका BHĀG. P. 10,
6, 5. (पुद्गम्) तावकानां परेषां च व्यतिषक्तरथद्विपम् MBh. 6, 1865. 2125.
2421 (an den beiden letzten Stellen ed. Calc. fehlerhaft व्यतिषक्ति).
3506. 9, 531. HARIV. 5028. युद्धं तव तेषां च — नराश्चरथनागानां व्यति-
षक्तं परस्परम् MBh. 6, 3886. अन्त्योऽन्य० 14, 991. M. 10, 25. HARIV. 3441.
सूर्यरश्मिभिः 12097 (die neuere Ausg. fehlerhaft व्यतिषक्ति, welches

NILAK. durch मिश्रित erklärt). सर्वैरपि गुणैः MBh. 14, 1378. व्यतिषक्ति
fehlerhaft in beiden Ausgg. 4, 1043. 10, 7329. व्यतिषङ्गम् absol. ÇAT.
Br. 2, 6, 2, 32. षज्य sich gegenseitig bei der Hand fassend PAÑĒAT. Br.
14, 8, 4. 15, 2, 9. Vgl. व्यतिषङ्ग.

— अनु 1) act. a) behängen: आत्मानं रसेन ÇAT. Br. 7, 3, 2, 3. — b) hin-
zufügen PĀR. GRH. 1, 5, 8. — 2) pass. a) असज्यते a) hängen bleiben —,
haften an (loc.): धर्मपूते च मनसि नभसीव न ज्ञातु रजो ऽनुषज्यते DAÇAK.
64, 18. sich anschliessen Comm. zu VS. PRĀT. 4, 173. — 3) sich wieder
anschliessen so v. a. aus dem Vorangehenden nachgelten, — zu ergän-
zen sein: संनिधानदेवत्यनुषज्यते Comm. zu KAP. 1, 98. SĀH. D. 238, 4.
— b) षज्यते a) sich Jmd (acc.) anschliessen so v. a. auf dem Fusse fol-
gen: गोपास्तमन्वसज्जत शक्तेः BHĀG. P. 10, 39, 33. 83, 34. — 3) hängen
an so v. a. sich hingeben, sich beschäftigen mit, mit den Gedanken,
mit dem Herzen bei Etwas (loc.) sein: इन्द्रियार्थेषु, कर्मसु BHAG. 6, 4.
कुशले कर्मणि 18, 10. काये BHĀG. P. 4, 20, 5. इविषे 11, 23, 23. — 3) partic.
अनुषक्त a) mit act. Bed. haftend an: मृत्युर्ग्रा च व्याधिश्च दुःखं चानेक-
कारणम् । अनुषक्तं यदा देहे MBh. 12, 6545. hängend an so v. a. auf dem
Fusse folgend: रथाङ्ग BHĀG. P. 9, 4, 50. परानुषक्त (पराक् पृष्ठतो लग्नः
Comm.) 3, 18, 9. gekettet an, in naher Verbindung stehend mit (gen.)
MAITRJP. 4, 6. — b) mit pass. Bed. behaftet mit (instr.): रसेन ÇAT. Br.
7, 3, 2, 3. पाप्मना 2, 2, 2, 10. मृत्युना (so mit der ed. Bomb. zu lesen)
MBh. 12, 6670. Spr. (II) 2381. नकारानुषक्त SIDDH. K. zu P. 7, 1, 59.
दुःखानु० SARVADARÇANAS. 116, 2. विषानु० 118, 5. — Vgl. अनुषङ्ग fgg. und
अनुषक्त.

— अग्नि, षजति P. 8, 3, 65, Schol. 1) Jmd (acc.) Etwas anhängen so v. a.
über Jmd einen Fluch aussprechen: अग्निषक्ता अग्निषजत् Spr. (II) 5217. —
2) Ansprüche machen oder haben auf (loc.): तदेवासनमन्विच्छेयत्र ना-
भिषजत् (नाभिपतेत् ed. Bomb.) परः MBh. 4, 95. — Vgl. अग्निषङ्ग — desid
अग्निषङ्कति P. 8, 3, 64, Schol.

— अथ 1) hängen —, befestigen an: अनागसि गुरौ यो मे मृतसर्मवा-
सजत् (wohl अवसजत् zu lesen; vgl. 1, 1692. 1743) MBh. 1, 1973. स्क-
न्धदेशे ऽवसज्य पाणिम् 15, 436. पुष्पदाम कण्ठे HARIV. 7690. 13135. शि-
लां कण्ठे R. 3, 53, 52. अवसज्यतां शरीरे भूषणानि 5, 22, 21. स्वामिवचनं
हृदयेष्ववसज्य so v. a. einprägen 61, 12. अवसक्त a) angehängt; anhan-
gend, hängend an: (राज्ञा) अवसक्तः पितुस्ते ऽयं मृतः स्कन्धे भुजंगमः
MBh. 1, 1692. 1743. मुद्गर HARIV. 2430. वासम् (so v. a. hängen geliebt,
angestrichen) MĀKĒH. 23, 9. खुरोद्धूतावसक्तेन (०सिक्तेन die neuere Ausg.,
was NILAK. durch व्याप्त erklärt) HARIV. 4301. पादपशाखामेषु नार्यः R. 4,
44, 103. वाक्नेषु 7, 128, 38. शाखावसक्त 2, 103, 12 (94, 12 SCHL.). भोगिभो-
गावसक्तेन मणिरत्नेन HARIV. 2496. अंसावसक्तपरम् 5292. R. 5, 47, 36.
VARĀH. BRH. S. 12, 6. KUMĀRAS. 7, 23. ÇIC. 9, 7. ĀURAP. 4. मङ्गीतलावस-
क्तज्ञानु adj. so v. a. auf den Knien liegend PAÑĒAT. ed. ORN. 44, 13. त-
दाश्रयावसक्तमुतडु कितृकालत्र hängend an so v. a. gehörig zu, bewohnend
BHĀG. P. 5, 14, 28. — b) behängt: माल्यदामावसक्त HARIV. 10049. — 2)
aufbürden, übertragen: तं कार्यसमासङ्गमवसज्य कृन्मति R. 4, 42, 7. कार्य-
समाधानमवसक्तं कृन्मति 8. — 3) असज्जते sich anhängen, auf den Leib
rücken: यथा आ भषितुं चैव कृत्तुं चैवावसज्जते MBh. 13, 2198. — Vgl. अ-
वसज्जन in den Nachträgen. — caus. partic. अवसज्जित behaftet —, ver-